

POSTANOWIENIE

Dnia 14 kwietnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa M. O. i K. G.

przeciwko W. R. prowadzącemu działalność pod nazwą Prywatna Szkoła
Podstawowa /.../

o odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę bez
zachowania okresu wypowiedzenia z winy pracownika, wynagrodzenie, dodatek
motywacyjny, sprostowanie świadectwa pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 kwietnia 2008 r.,

skarg powódki M. O. i strony pozwanej o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych

z dnia 13 grudnia 2006 r.,

1) odrzuca skargę powódki;

2) odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi strony pozwanej.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 13 grudnia 2006 r. Sąd Okręgowy– Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżony przez pozwanego wyrok Sądu Rejonowego– Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w punkcie pierwszym w zakresie orzeczenia o odszkodowaniu za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy

o pracę z powódką M. O. i powództwo w tej części oddalił, oddalając apelację W. R. w pozostałym zakresie

Skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem tego orzeczenia wnieśli powódka M. O. oraz pozwany W. R.

Powódka zarzuciła wyrokowi naruszenie prawa materialnego, tj. „niewłaściwe zastosowanie w stanie faktycznym polegającym na ocenie przesłanek rozwiązania umowy o pracę z nauczycielem przepisów Kodeksu pracy – art. 52 zamiast przepisów właściwych, tj. art. 23 i 26 Karty Nauczyciela”, jak również naruszenie art. 52 k.p. przez uznanie, że w okolicznościach faktycznych sprawy można było powódce przypisać ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych.

Skarżąca wniosła „o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie apelacji pozwanego”, podnosząc że z „oczywistych względów nie mogła być wniesiona skarga kasacyjna i niniejszy tryb pozostaje jedyną szansą na realizację słusznych roszczeń powódki.”

Pozwany natomiast zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w części, tj. w jego pkt 2, którym oddalono apelację od wyroku Sądu Rejonowego zasądzającego, między innymi, na rzecz powódki K. G. odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z jej winy, opierając skargę na „naruszeniu przepisów postępowania w szczególności art. 227 k.p.c. przez oparcie wyroku na materiale dowodowym nie znajdującym się w aktach sprawy” oraz „naruszeniu przepisów prawa materialnego artykułu 52 k.p. przez przyjęcie przez Sąd, iż nie jest ciężkim naruszeniem przez pracownika przygotowanie materiałów dydaktycznych dotyczących 5 – 6 latków jako adekwatnych dla 11 – latków” i że „odmowa podziękowania za bezpłatne użyczenie powódce pomieszczeń nie stanowi naruszenia art. 52 k.p.”.

Skarżący wskazał art. 52 k.p. jako przepis, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny i podniósł, że wydanie orzeczenia wyrządziło mu szkodę, bowiem zapłacił powódce K. G. część zasądzoną na jej rzecz kwoty (1000 zł). Stwierdzając nadto, że wzruszenie wyroku w zaskarżonej części nie było i nie jest możliwe w drodze innych środków prawnych (z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą niż 10.000 zł), wniósł o stwierdzenie, iż zaskarżony wyrok jest niezgodny z

prawem oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem powinna spełniać warunki określone w art. 424⁵ § 1 k.p.c., tj. zawierać: oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości lub w części (pkt 1), przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie (pkt 2), wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne (pkt 3), uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy (pkt 4), wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (pkt 5) i wniosek o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem (pkt 6).

Skarga powódki M. O. spełnia tylko jeden z tych warunków, a mianowicie przytacza podstawy, na których została oparta oraz ich uzasadnienie. Brak jest bowiem oznaczenia orzeczenia, od którego została wniesiona, jak również zakresu zaskarżenia wyroku i wskazania przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne.

Nie można uznać także, iż uprawdopodobniono wyrządzenie szkody, spowodowanej przez wydanie zaskarżonego orzeczenia. W uzasadnieniu postanowienia z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05 (OSNC 2006, nr 1, poz. 16), Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że uprawdopodobnienie szkody oznacza złożenie przez skarżącego oświadczenia, iż szkoda wystąpiła - ze wskazaniem jej rodzaju i rozmiaru. Nastąpi to wtedy, gdy twierdzenie zostanie uzasadnione na tyle, że będzie można uznać je za prawdziwe. W tym celu skarżący może powoływać i przedstawiać wszelkie dowody. W każdym razie w chwili wniesienia skargi szkoda musi już istnieć, a więc nie wystarcza zagrożenie jej wystąpienia.

Pogląd ten zasługuje na aprobatę, gdyż rozwiązanie normatywne zawarte w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., polegające na odformalizowaniu wykazania wyrządzenia szkody przez przyjęcie za wystarczające jej uprawdopodobnienie, dotyczy wywołania określonego skutku procesowego w postaci spełnienia kreatywnej przesłanki skargi. Przyjęcie, że dla spełnienia tej przesłanki konieczne jest istnienie szkody, a nie wystarcza samo jej zagrożenie, chociażby było realne, wynika z

powiązania tego przepisu z art. 424¹ § 1 k.p.c. i art. 417¹ § 2 k.c., w których ustawodawca powtórzył zawarty w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. zwrot „została wyrządzona szkoda”, stwierdzając, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje tylko wtedy, gdy przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem została stronie wyrządzona szkoda. Dopuszczalność omawianej skargi przy samej możliwości powstania szkody nie może w ogóle wchodzić w rachubę. Przy takim założeniu woli ustawodawcy brzmienie wymienionych przepisów musiałoby być odmienne. Nie budzi także wątpliwości, że tak rozumiana szkoda musi być wyrządzona przez wydanie skarżonego orzeczenia, bowiem wynika to wprost z art. 424¹ § 1 k.p.c. i art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.

Przenosząc te rozważania na grunt rozpoznawanej skargi i konfrontując je z jej treścią, należy stwierdzić, że nie zawiera ona tego niezbędnego elementu konstrukcyjnego. Nie czyni zadość ustawowemu wymaganiu przytoczone w uzasadnieniu skargi twierdzenie, że „przedmiotowy tryb rozwiązania umowy o pracę jest zarazem krzywdą i stratą. Powódka nie mogła podjąć żadnej pracy (...). Po zwolnieniu pozostała bez żadnych środków do życia (...). Przeżyła załamanie psychiczne utrzymujące się do dnia dzisiejszego (...)”, bowiem nie można go uznać za uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody w rozumieniu art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.

W skardze powódki brak jest również wykazania, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, ponieważ za niewystarczające w tym zakresie musi być uznana wzmianka, że „z oczywistych względów nie mogła być wniesiona skarga kasacyjna”, jak również wniosku o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem, bo nie może go zastąpić nieadekwatny do wnoszonego środka wniosek „o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie apelacji pozwanego”.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego, złożona w niniejszej sprawie przez powódkę M. O., nie spełnia więc wymagań z art. 424⁵ § 1 k.p.c., wobec czego na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. należało postanowić jak w punkcie 1 sentencji.

W myśl art. 424⁹ k.p.c. Sąd Najwyższy odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania, jeżeli jest oczywiście bezzasadna. Pojęcie „oczywista bezzasadność”

oznacza, iż wykazane podstawy wniesienia skargi już przy pierwszej ich ocenie wskazują na faktyczny brak możliwości ich uwzględnienia. W takiej sytuacji Sąd Najwyższy może już na wstępie stwierdzić, iż przywołane podstawy skargi (w postaci naruszenia prawa materialnego bądź procesowego) albo nie miały miejsca, albo też nie mogły mieć wpływu na kształt orzeczenia, które w wyniku tego jest zgodne z prawem. Ocena taka powinna nasuwać się sama *prima facie* bez konieczności szczególnego badania sprawy czy też przeprowadzania złożonych badań sprawy (por. T. Ereciński, w: T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska, Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego, część pierwsza, postępowanie rozpoznawcze, tom I, Warszawa 2003, s. 700).

Skarga pozwanego oparta została na zarzucie naruszenia art. 227 k.p.c., który po pierwsze – adresowany jest do sądu pierwszej instancji, wobec czego nie mógł go naruszyć Sąd drugiej instancji, którego wyrok skargą jest kwestionowany, a po drugie – przepis ten dotyczy wyłącznie okoliczności, które mogą być przedmiotem dowodu, a zatem jego naruszenie nie może polegać na oparciu orzeczenia na materiale dowodowym nieznajdującym się w aktach sprawy.

Zarzut naruszenia prawa materialnego w postaci art. 52 k.p. postawiony został natomiast przez pryzmat okoliczności faktycznych, których nie można odnaleźć w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (przygotowanie materiałów dydaktycznych dotyczących pięcio- sześciolatków jako adekwatnych dla jedenastolatków), bądź z pominięciem poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń (udostępnienie pomieszczeń szkolnych na zajęcia dodatkowe odbywające się na polecenie dyrektora, które powódka wykonywała nieodpłatnie), jak również bez uwzględnienia przedstawionej w tym kontekście przez Sąd drugiej instancji oceny możliwości zakwalifikowania określonych zachowań powódki (problem przydatności opracowanego przez nią programu zajęć, czy odmowy podziękowania za udostępnienie pomieszczeń szkolnych) jako ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych.

W tym zakresie skarga opiera się zatem w istocie na podstawie, którą wypełniają zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów, co w myśl art. 424⁴ zdanie drugie k.p.c. jest niedopuszczalne.

Z powyższego wynika, że oceniając wykazane przez pozwanego podstawy skargi, *prima facie* można stwierdzić, iż nie ma możliwości ich uwzględnienia, co powoduje konieczność uznania, że skarga jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 424⁹ k.p.c.

Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak w punkcie 2 sentencji.